

Remissversion

Sammanfattning Avfallsplan för Västerviks kommun 2021-2030

Varför en Avfallsplan?

Om alla konsumerade lika mycket som vi gör i Sverige och i Västerviks kommun så skulle det behövas fyra jordklot. Det är förstås inte möjligt i längden. Vi måste därför ställa om och se till att köpa saker som är mer hållbara. En utmaning ligger i att så långt det går, förebygga att det bildas onödigt avfall. Genom att ställa krav på att produkter ska hålla hög kvalitet, att de är tvättbara och möjliga att reparera minskar vi avfallsmängderna. Det avfall som trots allt uppstår ska behandlas så resurseffektivt som möjligt och återanvändas eller materialåtervinnas. Det är också nödvändigt att se till så att ämnen som kan vara giftiga för människor och miljö inte sprids.

Förslaget till Avfallsplan bygger på krav i miljöbalken och avfallsförordningen och ligger väl i fas med hur det ser ut på både europeisk och nationell nivå.

Mål

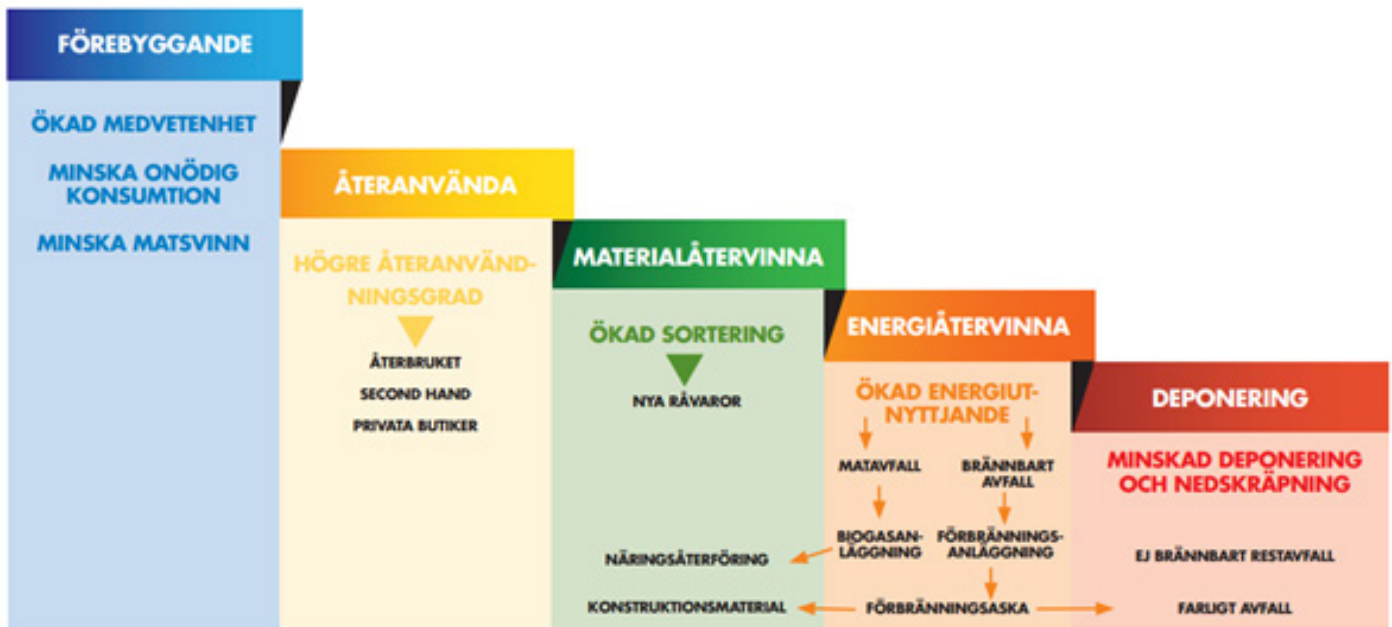
Tillsammans ska vi genom information, innovation och teknikutveckling främja en avfallshantering som bidrar till cirkulära, giftfria och fossilfria materialflöden. Uppkomsten av onödigt avfall ska förebyggas.

Avfallsplanen är indelad i 6 målområden:

- **AVFALLSFÖREBYGGANDE**
- **ÅTERANVÄNDNING**
- **EFFEKTIV MATERIALÅTERVINNING**
- **EFFEKTIV ENERGIÅTERVINNING**
- **DEPONERING**
- **INGEN NEDSKRÄPNING**

Cirkulär ekonomi med resurseffektiva och giftfria kretslopp är viktiga begrepp som genomsyrar samtliga mål

Bakgrunden till upplägget för kommunens mål är EU:s avfallshierarki (även kallad avfallstrappan)

AVFALLSFÖREBYGGANDE

En stor utmaning ligger i att förebygga uppkomsten av avfall. Att låta bli att köpa onödiga varor är det enklaste sättet att minska mängden avfall. Den miljövänligaste varan är den som inte produceras.

Kommunen som geografiskt område:

År 2030 ska den totala mängden "kommunalt avfall" per invånare ha minskat i jämförelse med år 2020.

- a. Det kommunala brännbara restavfallet ska ha minskat med 15 % år 2025 i jämförelse med 2020 och med 25 % till år 2030.

Kommunkoncernen:

- a. Matsvinnet i kommunala verksamheter ska ha minskat med minst 10% till 2025 och med 20% till 2030
- b. Användningen av engångsartiklar och förpackningar ska minska. Från 2023 ska inte engångsbestick, -glas, -muggar och -tallrikar av plast användas inom kommun-koncernens verksamheter.

ÅTERANVÄNDNING

Att återanvända produkter är steget bättre än återvinning. Det är bra för miljön eftersom vi inte behöver ta några nya resurser från jorden.

Kommunen som geografiskt område:

År 2030 är det enklare för kommuninvånarna att återanvända begagnade varor. Återanvändning av bygg- och rivningsavfall ska ha ökat jämfört med år 2020.

Senast år 2030 ska en ny modern Återvinningscentral för Västerviks stad vara i drift. Lämplig placering och utformning utreds före beslut

EFFEKTIV MATERIALÅTERVINNING

Effektiv materialåtervinning kan göras av utsorterat avfall av rena fraktioner och hög kvalitet, för att ersätta jungfrulig råvara. När material används flera gånger minskar behovet av råmaterial och förbrukningen av energi minskar.

Kommunen som geografiskt område:

År 2030 ska andelen hushåll och verksamheter som källsorterar fullt ut ha ökat

- a. Andelen hushåll i en- och tvåbostadshus samt flerfamiljshus som källsorterar kommunalt avfall inkl. matavfall och förpackningar ska ha ökat till 85 % år 2025 och till 95 % år 2030
- b. Textilier samlas in och det som inte kan återanvändas ska gå till materialåtervinning (fiber).
- c. Det brännbara restavfallet ska inte innehålla förpackningar, farligt avfall och annat som inte får ingå i den fraktionen.
- d. Andelen hushållskunder som erbjuds möjlighet till fastighetsnära insamling (FNI) ska öka till 100 % år 2025.
- e. Fullständig källsortering av matavfall ska senast år 2023 erbjudas både i skärgården och till alla fritidshus i kommunen.
- f. Tillgängligheten till och kundnöjdheten vid besök på VMEAB:s bemannade återvinningscentraler ska fortsatt vara hög,

Kommunkoncernen:

Alla kommunkoncernens verksamheter ska källsortera de fraktioner som uppkommer på respektive arbetsplats från år 2020.

EFFEKTIV ENERGI- OCH NÄRINGS-ÅTERVINNING

Om det inte är möjligt att återanvända eller materialåtervinna ska energin och näringen i materialet tas tillvara.

År 2030 har återvinningen av energi- och näring från avfall ökat

Västerviks kommun som geografiskt område
Gödsel och matavfall ska tas till vara för lokal produktion av "grön energi"

Kommunkoncernen:

Allt utsorterat brännbart avfall som inte kan återanvändas eller återvinnas på annat sätt ska användas som bränsle i fjärrvärme och/eller kraftvärmeproduktion.

DEPONERING

Nedlagda deponier kan påverka människors hälsa och miljön negativt genom förorening av mark, grund- och ytvatten samt utsläpp av deponigas.

År 2030 ska samtliga nedlagda deponier där det finns betydande risker (klass 2) att föroreningar sprids ha undersökts och lämpliga åtgärder ska ha genomförts.

INGEN NEDSKRÄPNING

Skräpiga miljöer upplevs av många som otrevliga och otrygga. Nedskräpade områden hamnar lätt i en negativ spiral som leder till ytterligare nedskräpning och skadegörelse.

År 2030 ska den upplevda nedskräpningen i kommunen ha minskat till hälften jämfört med 2021.

Uppföljning

Årlig uppföljning av ett antal indikatorer kommer att genomföras av respektive verksamhet/bolag. Redovisning görs till kommunfullmäktige, som del av arbetet med kommunens årliga Hållbarhetsbokslut. Enligt 9 kap. i avfallsförordningen (SFS 2020:614) ska uppgifterna i Avfallsplanen ses över minst var fjärde år och uppdateras vid behov.

Strategi för att nå målen

Utmaningarna är stora - och för att målen ska kunna uppfyllas krävs att vi arbetar systematiskt, med en helhetssyn på människa och miljö, med kretslopp och cirkulär ekonomi i fokus.

Den övergripande strategin är långsiktig och gäller för hela kommunen som geografiskt område, men i synnerhet för verksamheter inom kommunkoncernen. De övergripande strategierna för hur vi ska arbeta för att nå målen är följande:

- **Resurshushållning och effektiv avfallshantering i fokus - Vi ska satsa på cirkulär ekonomi och kretslopp**
- **Vi ska prioritera arbetet med att ta det farliga avfallet ur kretsloppet**
- **Källsortering ska vara enkelt och nära**
- **Kommunkoncernens verksamheter ska föregå med gott exempel**
- **Vi ska samarbeta och delta i relevanta nätverk**
- **Genom miljöstyrning av priser och villkor för hämtning och omhändertagande av avfall tydliggör vi förorenarens ansvar**
- **Vi ska arbeta med strategiskt planarbete för resurshållning**
- **Vi ska arbeta aktivt för att öka kunskaperna om avfall och kretslopp hos medarbetare och medborgare**

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Handlingsplan

I Handlingsplanen ges ett antal exempel på åtgärder och aktiviteter som visar vägen mot måluppfyllelse. Inom ramen för de årliga budgetprocesserna inom kommunens verksamheter och i de kommunala bolagen ska detaljer och kostnader för de föreslagna åtgärderna utredas mer noggrant.

Åtgärderna är förankrade inom berörda verksamheter, men omfattningen och utformningen kan komma att ändras eller omprioriteras. Även andra åtgärder kan bli aktuella beroende på ny teknik, ändrad lagstiftning med mera. Alla måste hjälpas åt och ta ansvar för vår gemensamma framtid.

Exempel från Handlingsplanen:

- **Samverkan i nätverk inom avfallsområdet**
- **Hållbara konsumtionsmönster**
- **Verktyg för hållbar upphandling**
- **Utveckling av Återbruket**
- **Förbättrad insamling av smått farligt avfall på landsbygden**
- **Informationsinsatser om ökad återanvändning av bygg- & rivningsavfall**
- **Förbättrad tillgänglighet till kommunens återvinningscentraler**
- **Källsortering inom kommunkoncernen**
- **Nätverk och dialog för ökad källsortering**
- **Plockanalyser uppföljning av källsortering**
- **Närings och energiåtervinning i samband med jakt**
- **Utredning om förenklad insamling av ensilageplast**
- **Utredning om lokal behandling av matavfall och annat organiskt avfall**
- **Utveckling av avfallssortering på allmänna platser och i skärgården**
- **Plats för avfallsåtervinning inom fysisk planering**
- **Insamling av textilier för ökad materialåtervinning**
- **Näringsämnen i kretslopp**
- **Åtgärder för minskad spridning av farliga ämnen från nedlagda deponier**
- **Åtgärder för minskad nedskräpning**

Kommunens ansvar

Enligt miljöbalken har kommunen ansvar för insamling och omhändertagande av kommunalt avfall, med undantag för sådant avfall där det finns ett producentansvar. Till kommunalt avfall räknas också jämförligt avfall från företag, butiker och annan verksamhet, det kan till exempel vara matavfall, kontorsavfall och avfall från fikarum. EU-direktiv och en ny svensk avfallsförordning ersätter fr.o.m. 2020-08-01 det tidigare begreppet hushållsavfall med det nya begreppet *Kommunalt avfall*.

Annat avfall från företag och andra verksamheter har företagen själva skyldighet att ordna omhändertagandet av. Kommunen har dock planeringsansvaret för allt avfall som kan uppkomma, alltså inte bara för kommunalt avfall utan även för avfall från verksamheter inom hela kommunens geografiska område.

Hanteringen av det avfall som omfattas av kommunens ansvar inkl. information och rådgivning i avfallsfrågor, utförs av den aktör som kommunen anlitar. I Västerviks kommun är detta Västervik Miljö & Energi AB, ett av kommunen helägt bolag.

Läs hela förslaget

På kommunens hemsida: www.vastervik.se kan du läsa det fullständiga förslaget till den uppdaterade Avfallsplanen för 2021-2030. Där finns även alla bilagor med uppföljning av tidigare Avfallsplan och uppgifter om hantering av olika avfallsslag.

Vad tycker du ?

Vad tycker du om förslaget och vad vill du att kommunen ska göra för att minimera avfallet, öka återvinningen och minska nedskräpningen? Välkommen med synpunkter, remisstiden pågår fram till den **23 april 2021**.

Skicka svaret till epost: avfallenergi21@vastervik.se

VÄSTERVIKS
KOMMUN

